

Forskning visar att mobilstrålning ger huvudvärk - men påstås visa motsatsen

Publicerad i Miljömagasinet den 12 maj 2006

I en nyligen publicerad studie undersökte forskarna om mobilstrålning orsakar huvudvärk.¹ Resultatet visar att mobiltelefonstrålning kan orsaka det. Men studien presenteras i stället som att den visar att mobilstrålning inte orsakar symtom och att psykiska faktorer är orsaken.

Forskaren James Rubin, psykolog och verksam vid Kings College i London, exponerade i studien totalt 120 personer för mobilstrålning under 50 minuter. Syftet var att se om testpersonerna fick mera huvudvärk när de exponerades för en GSM-signal, en opulsad signal, jämfört med placebo, dvs ingen exponering.

60 av de 120 testpersonerna utgjordes av individer som tidigare rapporterat besvär i form av huvudvärk inom 20 minuter efter användning av en GSM-mobiltelefon. Resterande 60 var en sk kontrollgrupp, bestående av personer utan besvär av mobiltelefoni. Försökspersonerna exponerades för tre olika exponeringssituationer: en GSM signal vid 1,4 W/kg (gränsvärdet är 2/Wkg), en opulsad signal vid samma nivå, samt en placebo. Men i själva verket skapades en opulsad signal vid placeboexponeringen som var 0,002W/kg. Det är lika med den effekt som en mobiltelefon sänder vid när den har mycket god täckning, enligt Clas Tegenfeldt, strålningsexpert. 0,002 W/kg är även mer strålning än den exponering som användes vid den enda provokationsstudien av påverkan av 3G strålning, vilken visade negativa symtom efter endast 15-20 minuters exponering.²

Strålning fanns när den inte skulle

Forskarna rapporterar att studien visar att graden av huvudvärk förvärrades under exponeringen och minskade omedelbart därefter. Forskarna fann att den känsliga gruppen fick mer huvudvärk, brännande känsla, ögonvärk än kontrollgruppen. 26 av de 60 (40%) i den känsliga gruppen fick så svåra besvär att de inte kunde fullfölja studien.

- Det är intressant att symtomen ökade under exponeringen och minskade direkt därefter. För vissa var symtomen så svåra att exponeringen måste avbrytas, skriver forskarna.

Men forskarna hade skapat en situation där de exponerat försökspersonerna för mikrovågor, under vilken de hävdar att de inte exponerat dem. När förutsättningarna är felaktiga blir också slutsatserna det:

- Andelen av känsliga deltagare som trodde att en signal var närvarande under GSM-exponering var lika stor som andelen som trodde en signal var närvarande, när de inte var exponerade, skriver forskarna.

Intellektuell härdsmälta

Förklaringen till försökspersonernas allvarliga huvudvärk är häpnadsväckande: Symtomen beror på ett ”nocebo-fenomen”.

---

¹ Rubin et al.: Are some people sensitive to mobile phone signals? Within participants double blind randomised provocation study. *BMJ* 2006; 332; 886-891

² Zwamborn et al. 2003, TNO institute, Holland.

- Sådana fenomen har tidigare observerats när man presenterat vilseledande information om närvaron av elektriska fält, skriver forskarna. Mekanismerna bakom ”nocebo-effekten” verkar vara en medveten förväntan om symtom och en negativ påverkan, faktorer som verkar vara närvarande närhelst personer som upplever sig känsliga för mobiltelefoner måste använda sig av tekniken, fortsätter de.

Forskarna rekommenderar att minskad exponering för strålning från mobiltelefoni ”inte är en användbar strategi”:

- Det finns en risk för att på lång sikt, så uppstår faran att patienten förstärker sin bild av sig själv som känslig för elektromagnetiska fält och utvecklar känslighet för andra elektromagnetiska stimuli, skriver de.

I stället förordar författarna bakom rapporten kognitiv beteendeterapi, som en lyckad väg för de personer som får huvudvärk och andra symtom av mobilstrålning.

Forskarna slutsats är att de inte fann belägg för att personer med självrapporterad känslighet för mobiltelefoner kan känna av sådana signaler eller att de reagerar på mobilstrålning med ökade besvär.

- Eftersom en ”placeboexponering” kunde trigga fram flera allvarliga symtom hos vissa deltagare, kan psykologiska faktorer vara orsaken, skriver Rubin med flera.

Studien är till hälften finansierad av mobiltelefonindustrin. Den kommer (felaktigt) att användas som ytterligare ett slagträ i argumentet att elöverkänslighet är psykiskt betingat eftersom forskarna inte ”lyckats visa några samband mellan olika typer av besvär och elektromagnetiska fält”.³ I själva verket bekräftar den resultatet av en tidigare provokationsstudie som visade negativa effekter (se fotnot 2).

Exempelvis skriver hälsominister Morgan Johansson i ett brev nyligen:

”Hittills har man inte lyckats framkalla symptomen i provokationsförsök där patienten inte känt till när experimentellt framkallade elektriska och magnetiska fält varit påslagna”.⁴

Morgan Johansson nämner huvudvärk som ett symtom.

Mona Nilsson

---

³ SSI, PTS, mfl.: Strålning från mobiltelesystem. En informationsbroschyr från sex myndigheter

⁴ Socialdepartementet brev S2006/1299/Sr